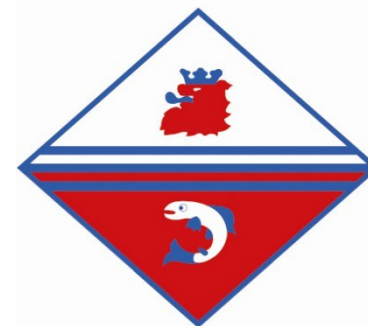

Gelderland-Zuid

Gezond Neerijnen

Bijeenkomst Werkgroep Sociaal Domein
Gemeente Neerijnen

Neerijnen , 21 januari 2016

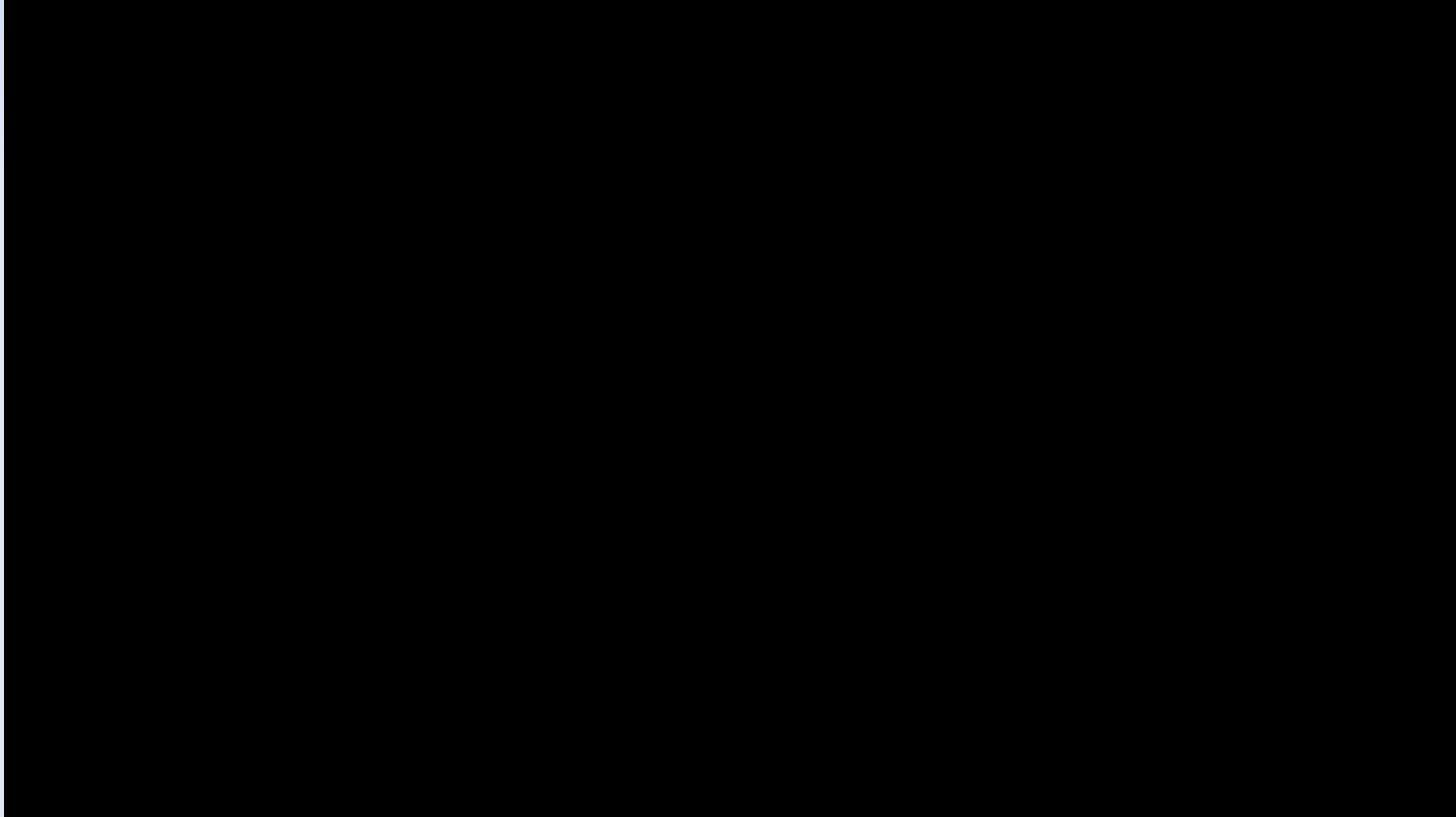
Gelderland-Zuid

Programma

- Welkom
- Voorstellen gezondheidsmakelaar en epidemioloog
- Wat is gezondheid
- Gezondheidsprofielen van de gemeente Neerijnen

Welkom

Gelderland-Zuid

Gezonde wijk en gemeente

Alice Tjaden

Gezondheidsmakelaar gemeenten

Neerijnen, Geldermalsen en Culemborg
atjaden@ggdgelderlandzuid.nl

Gelderland-Zuid

Wat is gezondheid?

Toelichting door Alice Tjaden,
*lokale gezondheidsmakelaar
gemeente Neerijnen*

- **Nieuwe definitie
gezondheid**

<https://youtube.com/watch?v=eNIVJptxJu0&feature=youtu.be>

- **Landelijke nota
(van 4 december 2015)**
- **Toekomstverkenning
RIVM**

Gelderland-Zuid

Positieve gezondheid

'Gezondheid is het vermogen zich aan te passen en eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven'.

Dagelijks functioneren

Basis algemene dagelijkse levensverrichtingen (adl)
Instrumentele adl
Werkvermogen
Health literacy

Kwaliteit van leven

Kwaliteit van leven/ welbevinden
Geluk beleven
Genieten
Ervaren gezondheid
Lekker in je vel zitten
Levenslust
Balans

Lichaamsfuncties

Medische feiten
Medische waarnemingen
Fysiek functioneren
Klachten en pijn
Energie

Mentaal welbevinden

Cognitief functioneren
Emotionele toestand
Eigenwaarde/zelfrespect
Gevoel controle te hebben
Zelfmanagement en eigen regie
Veerkracht /resilience

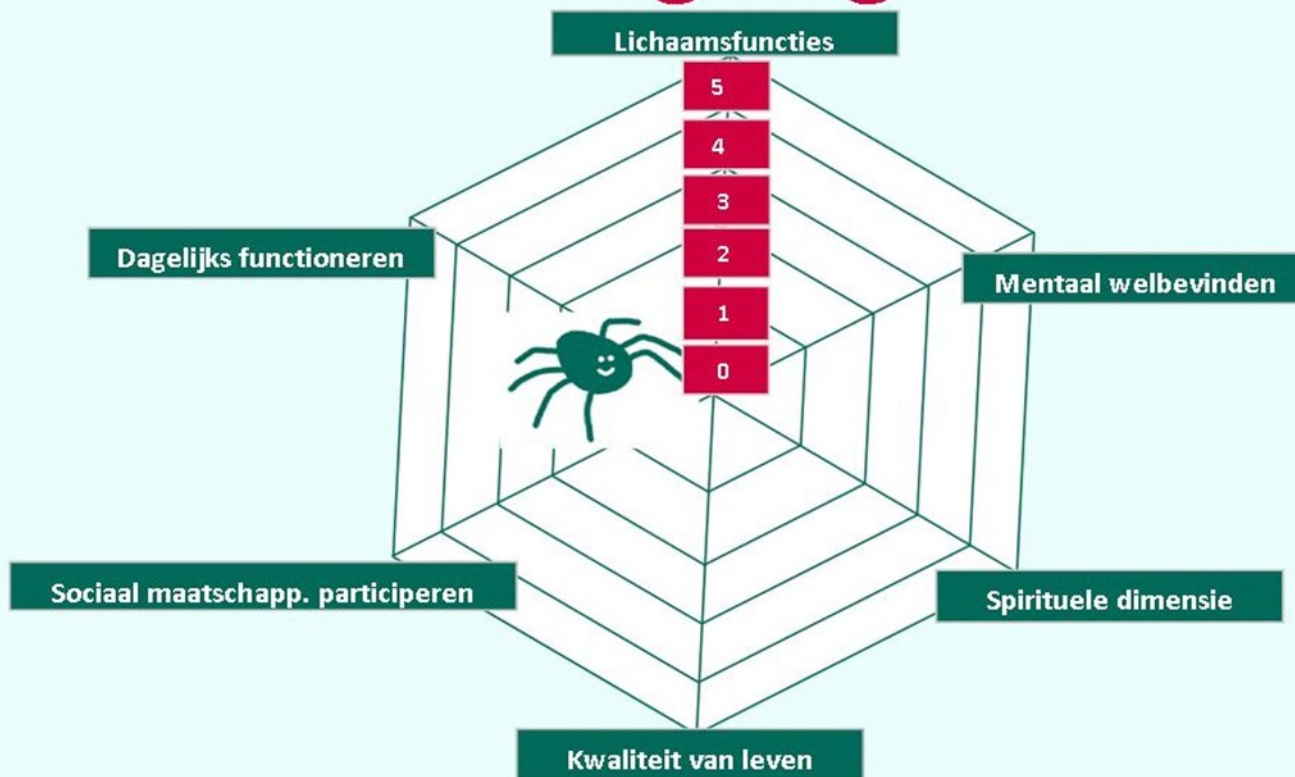
Sociaal maatschappelijk participeren

Betekenisvolle relaties
Sociale contacten
Geaccepteerd worden
Maatschappelijke betrokkenheid
Betekenisvol werk

Spiritualiteit

Zingeving/meaningfulness
Doelen/idealen nastreven
Toekomstperspectief
Acceptatie

Scoor uw eigen gezondheid

Hoe veerkrachtig bent u?

Gelderland-Zuid

Landelijke nota gezondheidsbeleid 2016-2019

- Preventie neemt prominente plaats in
- Oproep van Schippers:
  1. Zet in op preventie en gezondheid/leefstijl en maak verbinding met de andere domeinen (onderwijs, werk, wijk en zorg) Integrale aanpak.
  2. Neem expliciet in gezondheidsbeleid het terugdringen/stabiliseren van gezondheidsverschillen op.
  3. Neem ouderenperspectief op in lokale gezondheidsnota's (wpg).

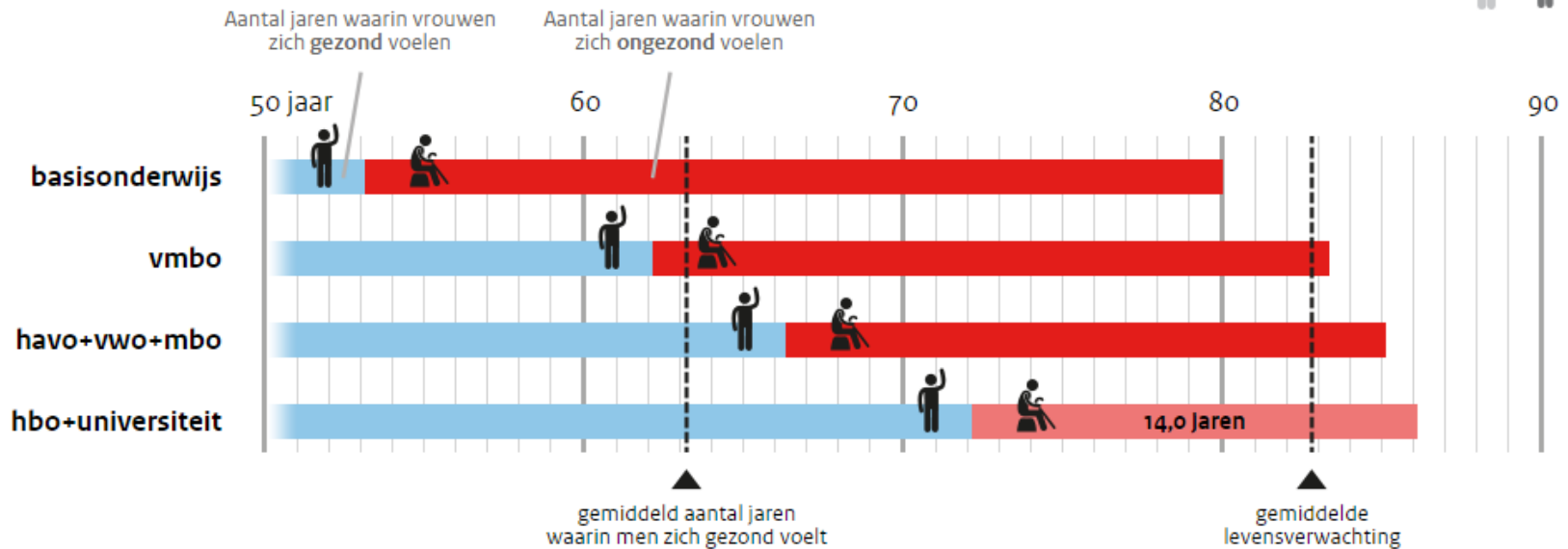

Gelderland-Zuid

Verschillen levensverwachting

Samenhang opleidingsniveau en gezonde levensverwachting

Volkstoekomstverkenning RIVM, 2014

Gelderland-Zuid

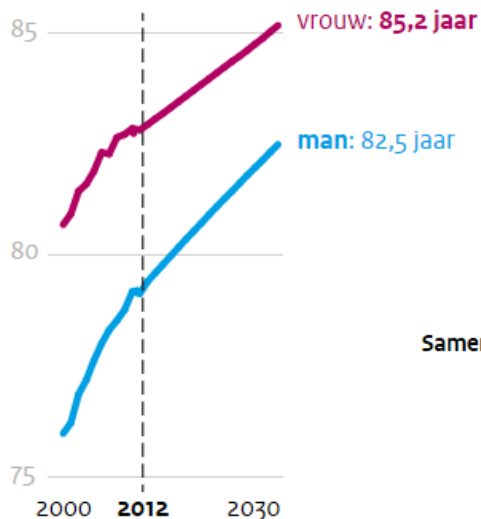
Gelderland-Zuid

Volksgezondheid Toekomstverkenning

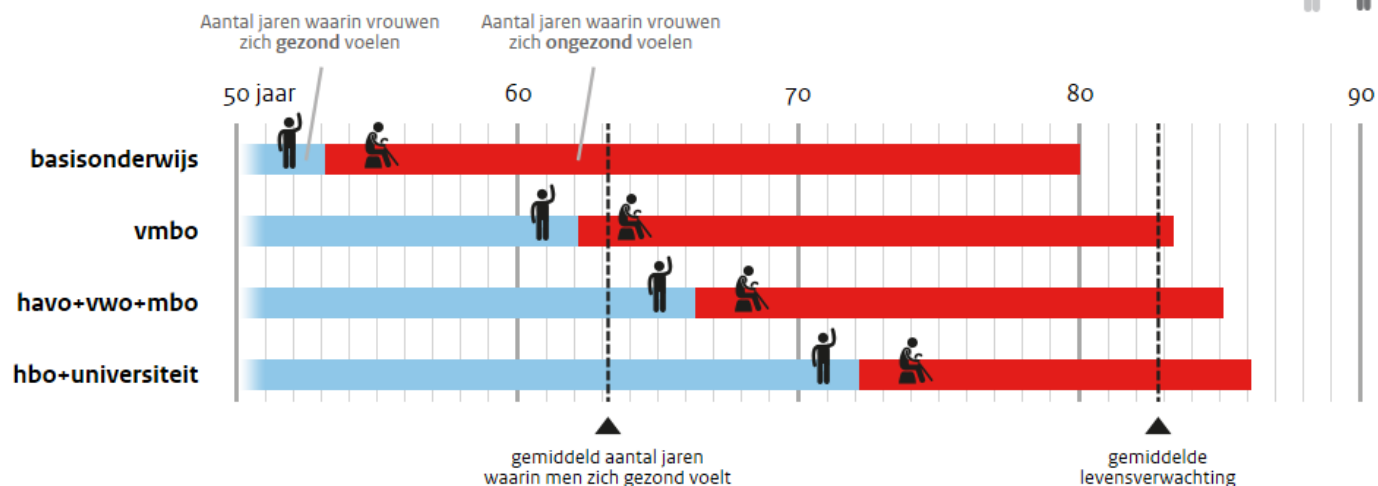
2014 RIVM

Levensverwachting 2000-2030

(Bron: CBS)

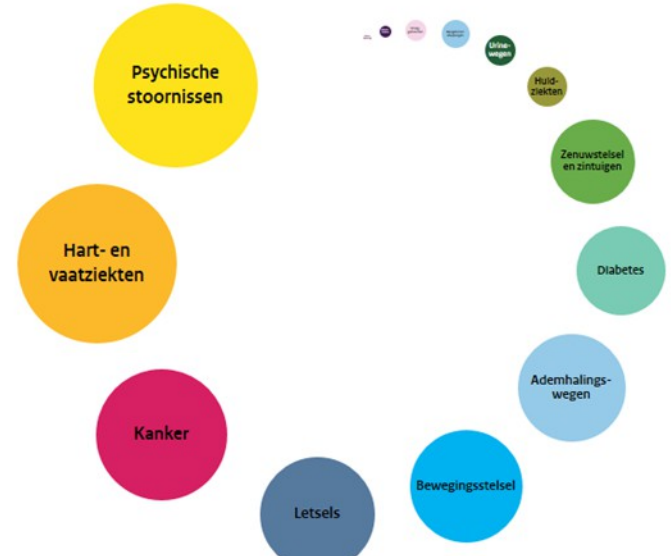

Samenhang opleidingsniveau en gezonde levensverwachting

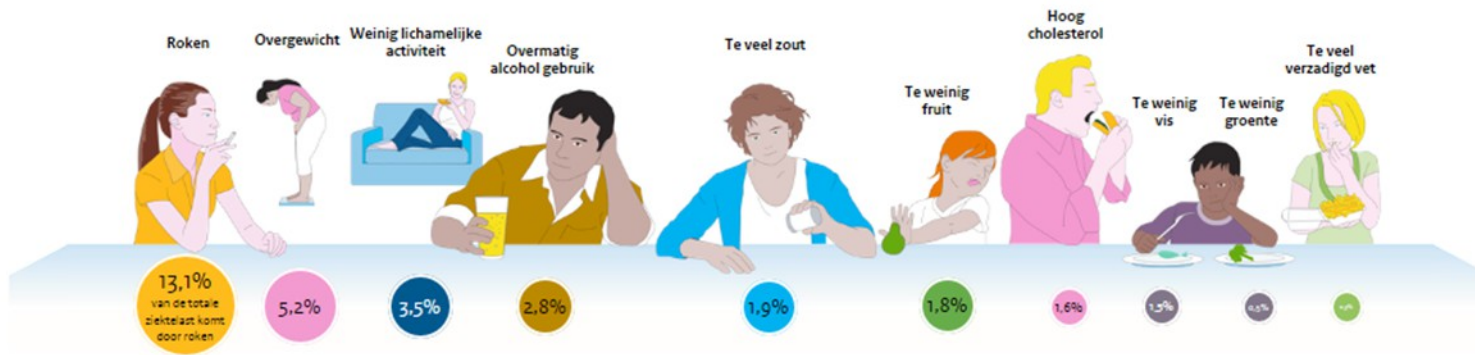

Belangrijkste uitkomsten

Ziekten met hoogste ziektelast

Bijdrage van verschillende determinanten aan de totale ziektelast
(Percentages kunnen niet bij elkaar opgeteld worden)

Gelderland-Zuid

Ouderen in Neerijnen

- In 2012 zijn er ongeveer 1800 65-plussers
- In 2020 zijn er ongeveer 2300 65-plussers
- In 2030 zijn er ongeveer 2900 65-plussers
- In 2040 zijn er ongeveer 3300 65-plussers
- Bij ongeveer 33% van de 65-plussers is er sprake is van een combinatie van multimorbiditeit, functionele beperkingen en/of kwetsbaarheid,
- Wat betekent dit voor de leefbaarheid....

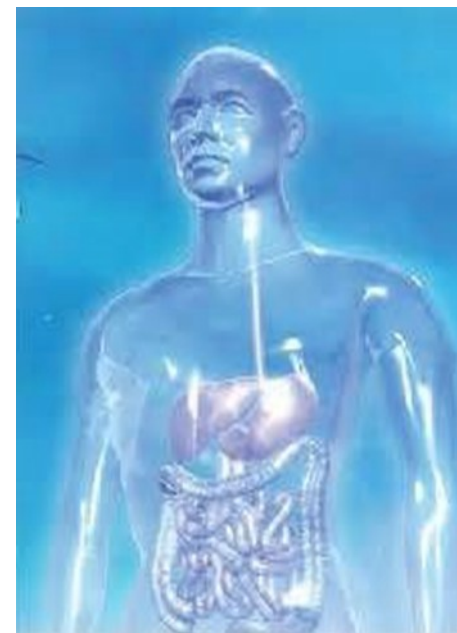
Gelderland-Zuid

Hoe gezond is Neerijnen

Toelichting door Jolanda Terpstra

Epidemioloog GGD Gelderland-Zuid

Gelderland-Zuid

Bron van data/gegevens

- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het verkrijgen van inzicht in de lokale gezondheidssituatie
- Monitorcyclus: voor het eerst landelijk 19-64 jr en 65+
- Vragenlijst opgesteld met gemeenten en partners
- Steekproef onder zelfstandig wonenden
- 47% respons. 1,5 keer zo vaak schriftelijk als via internet

Gelderland-Zuid

Resultaat: wat vinden burgers van:

- Hun lichamelijke gezondheid (beperkingen, ziekten)
- Hun geestelijke gezondheid (eenzaamheid, angst/depressie)
- Hun genotmiddelengebruik (alcohol, roken)
- Hun beweegpatroon in relatie met overgewicht
- Hun woonomgeving (binnenmilieu, geluid- en geurhinder)
- Zorg- en welzijnsvoorzieningen (behoefte, gebruik)
- Hun financiële situatie
- Mantelzorg/participatie/vrijwilligerswerk

Gelderland-Zuid

Waarom gezondheidsprofielen?

- Geeft een breed beeld van gezondheid
- Helpt bij doelgericht en efficiënt opzetten gezondheidsbeleid
- Om meer gefundeerde keuzes te maken
- Discussie over de inhoud niet de vorm

Belangrijk: geef samen met professionals, burgers en gemeente betekenis aan de cijfers!

Gelderland-Zuid

Belangrijk om te weten:

Profielen zijn **een middel**, geen doel op zich.

Gelderland-Zuid

Uitgangspunten van de profielen

- Breed beeld
- Samen met professionals, bewoners en gemeente
- Meer gefundeerde keuzes maken
- Doelgericht en efficiënt gezondheidsbeleid opzetten
- Belangrijk is om samen betekenis te geven aan de cijfers!

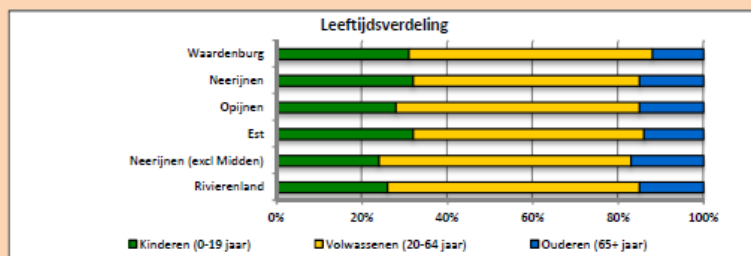

Gelderland-Zuid

Toelichting profiel: wat staat er op?

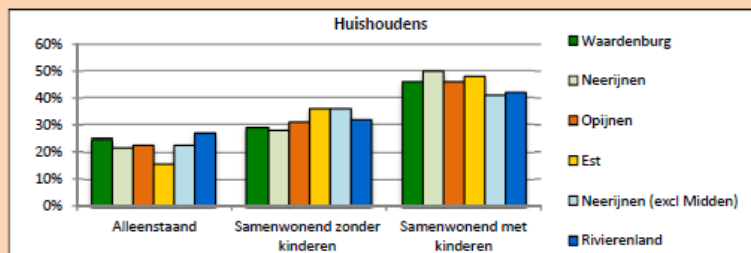
- Demografie gegevens
- Leefstijl kinderen
- Leefstijl volwassenen (19-65 en 65+)
- Omgevingskenmerken
- Kaart en colofoon

Leeftijdverdeling

	Kinderen (0-19)	Volwassenen (20-64)	Ouderen (65+)	Totaal
Waardenburg	710	1.310	285	2.305
Neerijnen	155	260	75	490
Opijnen	330	670	180	1.180
Est	200	340	85	625
Gemeente Neerijnen	3.195	6.940	1.855	11.990
Regio Rivierenland	56.333	128.165	33.780	218.278

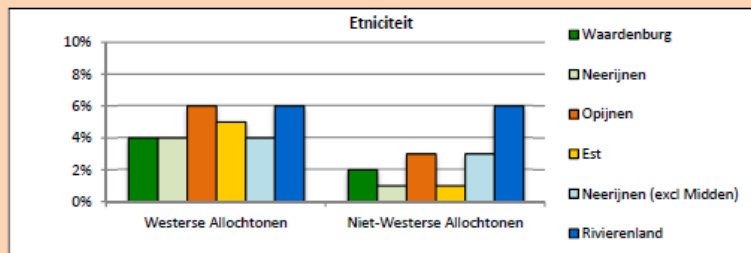
Bron: CBS (opgevraagd op 13-08-2015)

Huishoudens

	Alleenstaand	Samenwonend zonder kinderen	Samenwonend met kinderen	Totaal
Waardenburg	205	245	385	835
Neerijnen	35	45	80	160
Opijnen	105	140	205	450
Est	35	80	105	220
Gemeente Neerijnen	1.045	1.565	1.985	4.595
Regio Rivierenland	23.204	27.591	36.136	86.931

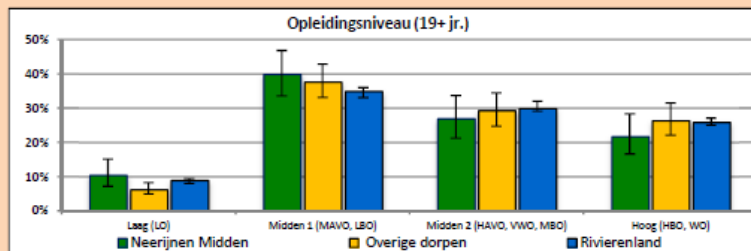
Bron: CBS (opgevraagd op 13-08-2015)

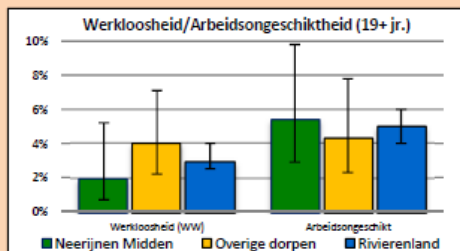
Etniciteit

	Autochtonen	Westers	Niet Westers	Totaal
Waardenburg	2.175	85	45	2.305
Neerijnen	465	20	5	490
Opijnen	1.085	65	30	1.180
Est	590	30	5	625
Gemeente Neerijnen	11.175	500	315	11.990
Regio Rivierenland	190.813	13.334	14.131	218.278

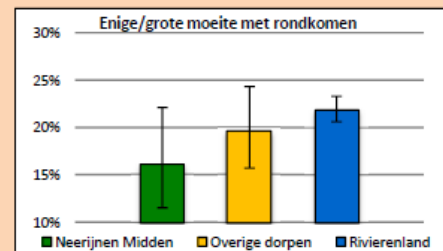
Bron: CBS (opgevraagd op 13-08-2015)

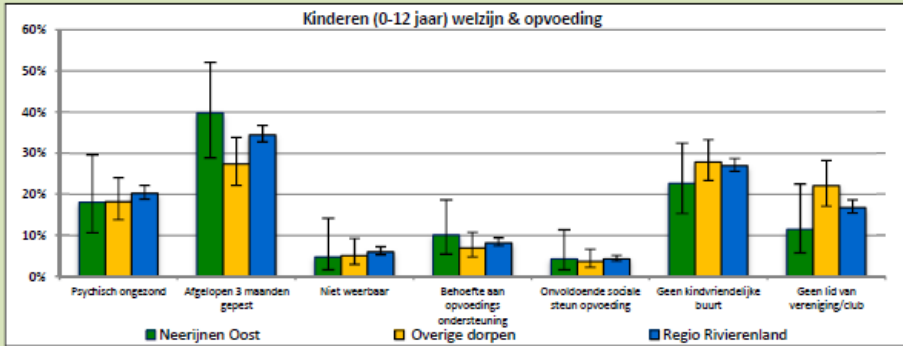
Bron: Gezondheidsmonitor 2012, GGD Gelderland-Zuid

Bron: Gezondheidsmonitor 2012, GGD Gelderland-Zuid

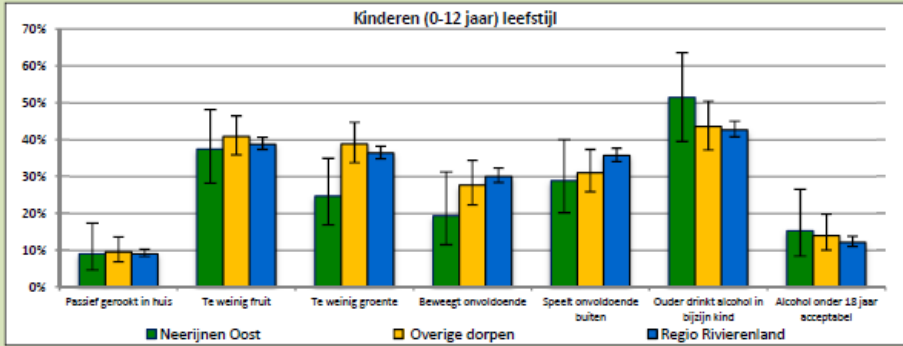

Bron: Gezondheidsmonitor 2012, GGD Gelderland-Zuid

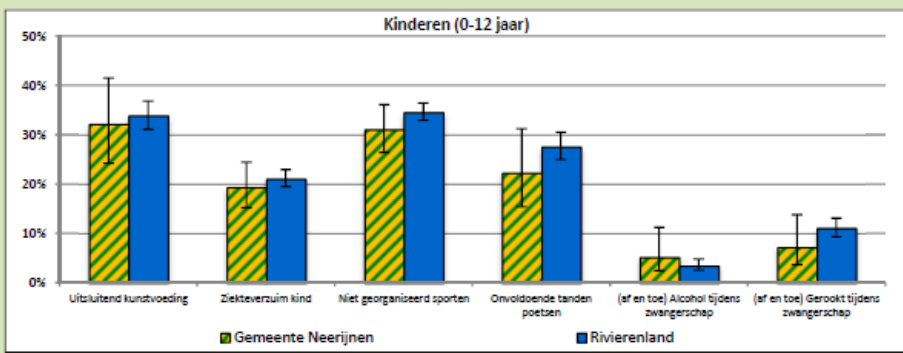
Kinderen (0-12 jaar) welzijn & opvoeding	Neerijnen Oost		Overige dorpen		Rivierenland	
	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
*Psychisch ongezond	18	60	18	220	20	5.210
*Is afgelopen 3 maanden gepest	40	140	28	340	35	9.120
*Niet weerbaar	5	20	5	60	6	1.560
Behoeft opvoedingsondersteuning	10	40	7	120	8	2.870
Onvoldoende sociale steun opvoeding	4	20	4	70	4	1.440
Geen kindvriendelijke buurt	23	100	28	470	27	9.700
*Geen lid vereniging/club	12	40	22	270	17	4.430

Bron: Kindermonitor 2014 (*4-12 jaar)

Kinderen (0-12 jaar) leefstijl	Neerijnen Oost		Overige dorpen		Rivierenland	
	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Passief gerookt in huis	9	40	10	170	9	3.230
Eet minder dan 6x per week fruit	38	170	41	690	39	14.010
Eet minder dan 6x per week groente	25	110	39	650	37	13.290
*Onvoldoende bewegen	20	70	28	340	30	7.820
Onvoldoende buiten spelen	29	130	31	520	36	12.930
*Ouder drinkt in bijzijn kind	52	180	44	540	43	11.210
*Alcohol onder 18 jaar acceptabel	15	50	14	170	12	3.130

Bron: Kindermonitor 2014 (*4-12 jaar)

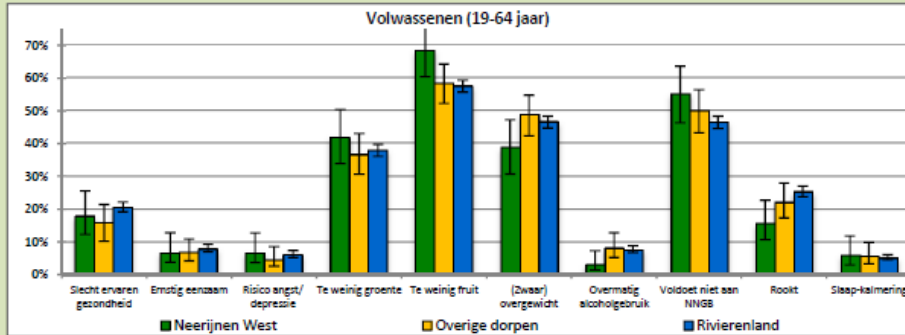
Kinderen 0-12 jaar	Gemeente Neerijnen		Rivierenland	
	%	Aantal	%	Aantal
**Kreeg uitsluitend kunstvoeding	32	230	34	4.190
*Ziekteverzuim van het kind	19	300	21	5.470
Sport niet bij een club/vereniging	31	660	35	12.570
**Onvoldoende tanden poetsen	22	160	28	3.450
**Moeder dronk tijdens	5	40	4	490
**Moeder rookte tijdens	7	50	11	1.350

Bron: Kindermonitor 2014 (*4-12 jaar) (**0-4 jaar)

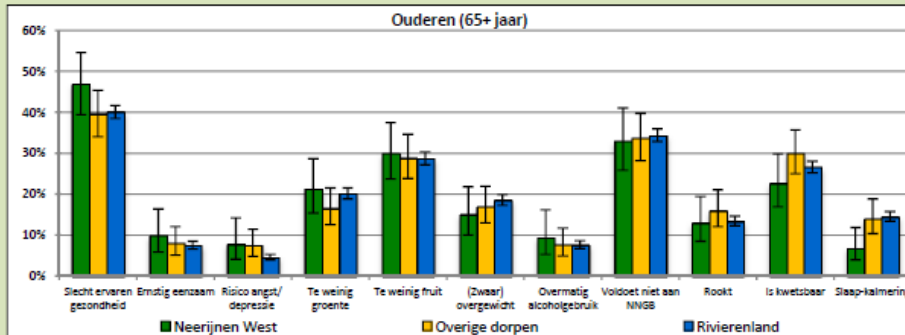
Gelderland-Zuid

Leefstijl Volwassenen & Ouderen

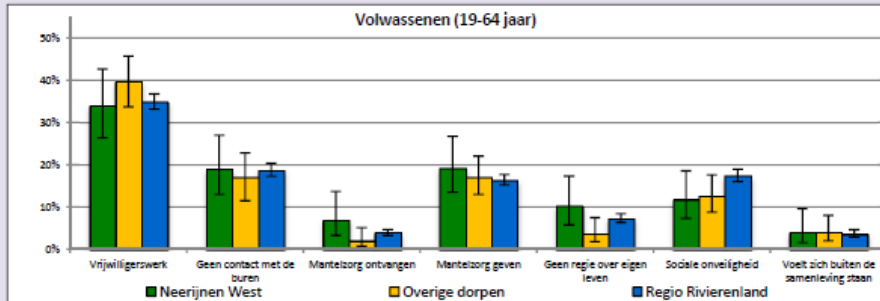
Volwassenen (19-64 jarigen)	Neerijnen West		Overige dorpen		Regio Rivierenland	
	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Slecht ervaren gezondheid	18	460	16	700	21	26.910
Ernstig eenzaam	7	180	7	310	8	10.250
Hoog risico op angst/depressie	7	180	5	220	6	7.690
Eet minder dan 6x per week groente	42	1.080	37	1.620	38	48.700
Eet minder dan 6x per week fruit	68	1.740	58	2.540	58	74.340
(zwaar) Overgewicht	39	1.000	49	2.140	47	60.240
Overmatig alcoholgebruik	3	80	8	350	8	10.250
Voldoet niet aan NNGB	55	1.410	50	2.190	47	60.240
Roken	16	410	22	960	25	32.040
Gebruik slaap/kalmeringsmiddelen	6	150	6	260	5	6.410

Bron: Gezondheidsmonitor 2012, GGD Gelderland-Zuid

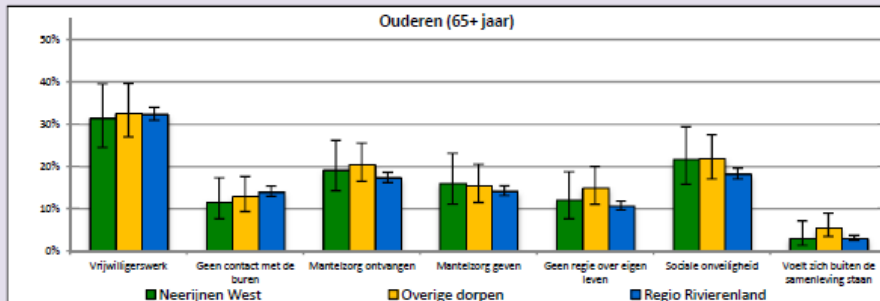
Ouderen (65+)	Neerijnen West		Overige dorpen		Regio Rivierenland	
	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Slecht ervaren gezondheid	47	340	40	450	40	13.510
Ernstig eenzaam	10	70	8	90	8	2.700
Hoog risico op angst/depressie	8	60	8	90	5	1.690
Eet minder dan 6x per week groente	21	150	17	190	20	6.760
Eet minder dan 6x per week fruit	3	20	29	330	29	9.800
Zwaar overgewicht	15	110	17	190	19	6.420
Overmatig alcoholgebruik	9	70	8	90	8	2.700
Voldoet niet aan NNGB	33	240	34	380	34	11.490
Roken	13	90	16	180	13	4.390
Is kwetsbaar	23	170	30	340	27	9.120
Gebruik slaap/kalmeringsmiddelen	7	50	14	160	15	5.070

Bron: Gezondheidsmonitor 2012, GGD Gelderland-Zuid

Volwassenen (19-64 jarigen)	Neerijnen West		Overige dorpen		Regio Rivierenland	
	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Vrijwilligerswerk	34	870	40	1.750	35	44.860
Geen contact met de burens	19	490	17	740	19	24.350
Mantelzorg ontvangen	7	180	2	90	4	5.130
Mantelzorg geven	19	490	17	740	16	20.510
Geen regie over eigen leven	10	260	4	180	7	8.970
Sociale onveiligheid	12	310	13	570	17	20.510
Buiten de samenleving staan	4	100	4	180	4	5.130

Bron: Gezondheidsmonitor 2012, GGD Gelderland-Zuid

Ouderen (65+)	Neerijnen West		Overige dorpen		Regio Rivierenland	
	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Vrijwilligerswerk	32	230	33	370	32	10.810
Geen contact met de burens	12	90	13	150	14	4.730
Mantelzorg ontvangen	19	140	21	240	17	5.740
Mantelzorg geven	16	120	16	180	14	4.730
Geen regie over eigen leven	12	90	15	170	11	3.720
Sociale onveiligheid	22	160	22	250	18	6.080
Buiten de samenleving staan	3	20	6	70	3	1.010

Bron: Gezondheidsmonitor 2012, GGD Gelderland-Zuid

Toelichting:
 Op dit dorpsprofiel wordt een analyse van een afgebakend gebied gepresenteerd. Dit profiel beschrijft het gebied Neerijnen Oost, corresponderend met postcodegebieden 4061 (Ophemert), 4063 (Heesselt) en 4064 (Varik).
 Opbouw profiel: Links figuren met percentages, rechts tabellen met aantal personen. De streep ( ) in elke figuur geeft aan tussen welke waarden het percentage ligt (=95%-betrouwbaarheidsinterval).
 Hoe kleiner het interval, hoe preciezer de schatting van de werkelijke waarde is.

Voor meer informatie of vragen over de wijkprofielen kunt u contact opnemen met: onderzoek@ggd gelderlandzuid.nl

Gelderland-Zuid

Doel?

- *Wat* wil je bereiken met de profielen?
- *Wie* wil je bereiken?
- *Waarom* wil je ze bereiken?
- *Wat* moet er gebeuren?

Bedenk: de wijkprofielen zijn een middel,
geen doel.

Gelderland-Zuid

Voorbeelden

- Lunchbijeenkomsten professionals
- Dorpsbijeenkomst van inwoners
- Enquete bij wijkbijeenkomst
- Ambtenaren op gemeentehuis
- Huisartsenpraktijk – regionale bijeenkomst
- Individuele gesprekken
- Etc. etc.

Gelderland-Zuid

VRAGEN?

ZELF AAN DE SLAG